

ՍԻՐՏԻՆ ԽԱԿԱՐԸ

(Գ. ԱՅԲ. ՄԵՇԻ ՊՈՀՃԱՑ)

(Եփես. Գ. 17 — Ե. 14)

Այսպիսի հոգիով լիցուած և այդպիսի հրայրք-ներով բգձակիզուող գործիչը, ի՞նչ որ ալ լինի այլոց իր մասին ցայց տուած վերաբերմունքը, անվտուող քաջութեամբ կը զիմէ գեղի իր պարագանութեանց նպաստակը: Անուշադիր՝ իր շուրջը գռացող տարբաղանքի ծափերուն և անարգութեան ազգակին, մինչդեռ սմանք կ'այլպահնեն զինքը իրեւ մոլորեցուցի մը և արհամարհուած անձնութիւնը, մը և մինչ ուրիշներ կը պահածանեն իր անձը սրպէս ճշմարտութեան առաջեալ և հանրահնչակուած գէմքը, ինքը, իրարահակողիր զգացումներու այդ ժիսրին մէջէն, առանց երբեք խոտորելու, կը շարունակէ միայն իր համրան, ամէնէն մահացուցի կտսանքներուն մէջ իսկ անմարտւթիւններ լիցնելով միշտ իր յոյը, և ամէնէն մհատեցուցի շարունակիւններու մէջ ալ պահելով շարունակ իր հոգեկան դարարութիւնը, ու այս ամէնը շնորհի այն զիսակցութեան թէ ուրիշ և զերազոյն կարգի մը պատկանող հարսութիւններ կան իր մէջը, որոնք ոչ միայն իրեն, այլ աշխարհներու պիտի:

Ու գործէն ինքնին կը մնի այն ատեն խօսքը, ինչպէս հրաշանչ հալցցին ծոցէն վազող սոկի հասանքը, կինդանին և գործան:

Թառեր չէ որ պիտի լսեն զուն հիմակ անոր մէջ, այլ ապրող զօրութիւններու մտերիմ մը բառաչը, որ կաթողին սիրոյ խանդաղաստանուով կ'ըսէ քեզի, «Հայնցուր սիրոց ինձի համար, ոմ' ու տուր հոն ինձի ։ Այլ հս մէջ չէ իր սիրն, ու մէջը տաղաւարուած հոգիից՝ պրտի խորանէն է որ կը խօսի ան քեզի հայրական զգացումի քաղցրութեամբ: Ու առաջին խօստը կամ պատէքը, զոր իր սէրը կաւանդէ քեզի, մարդարիմէ շարք մընէ գոհար սկզբունքներու: — Կայնն սայլը պէտք չէ բարայալէն տարածեայ յերս լեզլ. — Արքարարթիւնը եւ անօրէնութիւնը չեն կրնար մէկ զիմի վայ սասուի. — Անձերի է լոյսը խաւարով, այսինքն ճշմարտթիւնը ստութեամբ համահռնէ, — ոնիր է տիգմի վրայ գրել օծեալին անունը. — Հաւատքը չէ պատղարերի բարացած սիրուերու մէջ. — պղծութեան տուները չեն կրնար օթեան ըլլալ Սուրբ Հոգւոյն. . . .

Մեհեննը, զոր աշխարհ իր բազմակերպ ներդրութիւններով կանցնած առ մէջդ, հաւարձնաւէ կ'ինչնէ՝ կը կործանի առան իր խօստանէ հիմքուն վրայ, եթեան բերելու համար բան Արքարանը, իմիդը, տաճար՝ որուն մէջ միայն կը բնակի Ամենակարը:

— Արմենցներ իմիդը, լուսաւորելով զայն Աստածոյ զգացումովից Այս է կինդանի բարզութեան նպաստակը, ու առար կրնայ հասնի կիանքն ծանած կինդանի խօսքը միայն:

Նրը սիրու կը դատարկուի Աստուծոյ կհանգիւն, այսինքն յաւախնականութեան և երանութեան խորհուրդը մնուցանող զգացումէն, զայն շուռուով կը լիցնեն ունայնամութիւնը՝ ազիւութիւնը՝ անշատաւթիւնը և իմացական կուրութիւնը, որոնք բարքերու հեթանոսացման ամէնն ախտուր ախտամաններն են: Զգեկան անկումի այս վիճակին անվելէպ հետեւանքը կը լինին միշտ անզարկեցաւթիւնը և ազահութիւնը, վասնզի բարյահանի խանգարումը ծնունդն է ընդհանրապէս կրօնական մալորանքի:

Ճշմարիտ քրիստոնեան պէտք չէ ընաւ իր անձին թուլատրէ ինքնասպանութեան ամէնէն աղետաւոր այդ կերպը, որ ման իսկ է հոգիին: Առու համար, անիկա պէտք է քրիստոնէ բյուզա- պէտքի զօրութեան լոյսով (— Ճշմարտութիւն Յիսուս Քիուսաւու)՝ պայծառացնէ իր էռութիւնը. պէտք է հոգիին ազգեցութեամբը գործող միտքի քննութիւններով վերասուզումի հնդարիկ իր խիզը, սրբէ՝ չնչէ իր անձին վրայէն նախկին մեղապարտ կենցազի ամրողչ հետքերը, և բոլորին իրացնէ Աստուծոյ պատկերին համեմատն Նորաստիծուած տիզարին սրբութիւնն ու արդարութիւնը:

Բայց ասոնք իր այս պարտականութիւններն են, որոնք կը ծառային իր անձին շնութեան համար միայն: Անիկա ունի դիռ սէրիշներ, որոնք այլոց հետ իր մշակելիք յարաբերութեանց պայմանները կը կազմնեն, և և և. ճշմարտախօսութիւնը, հեղութիւնը, հաւատարմութիւնը և լեզուի մաքրութիւնը:

Այն զաղաքարը թէ ամէնքս միտքեան մը մասերն ենք, իբրև Քրիստոսի մարմենյն, այսինքն եկեղեցոյ անզամները, զորս միեւնոյն հոգիին կը վարէ, պէտք է զգուշացնէ մետ զիբար խարիւ՝ միմեանց ֆասուելու թերութենէն: — Բարկութիւնը ամէնէն մարդկային սկարութիւններէն մին է, զոր գրիմէ անկարելի պիտի ըլլար արդիւկ. բայց անհար չէ զէթ կարճել զայն և շնորհու որ անոր համեանքներու յանգի: Գէտք է թոյլ առ սրպէսիցի ժամանակը, որ մեծազայն վարպետն է, կարենայ իր բռնմիչ ներգործութեամբը շատասի խանդաղցնել վաթորիկած զգացումները: — Գողութիւնը, որ սահանալու ընազ զեղծեալ ձեն է, ամենագունէիկ մալութիւն մըն է. իր բարյահանը անոր գէմ պատարելու համար, քրիստոնեան պարտի իր մէջ մըշակել՝ տալու ընազը մանաւանդ, այս կերպով մայակ կարելի խափանել նոր փորձութիւնները և անկումները, և հասկանալ թէ երշանկութիւնը առնելէն աւելի տալէն կուգայ: — Ինչպէս գիշեցականին մէջ կեղաստ լեզուն աւրուած ստամքս կը նշանակէ, նոյնպէս բարյահանին մէջ անմաքուր խօսքերը յարաբար

են հոգեկան ազգականութեանն մրցէսզի ըլլրթունքները չպղծուին տղեղ խօսքերով և հայՀայութեամբ, պէտք է որ սիրար մաքուր մեայ չարութեան դառնաթոյն մաղձէն, որուն մէջ կը խմորուի բարեկութեան և սրտմուռթեան ժահը:

Կեանքի մէջ ամէն բան, խորհուրդ և խօսք, պէտք է ընկերին բարւայն, սգտմէն, շինութեանը միայն մատայէ: Առւրը Հագին, մեր աստուածային որդեզրութեան կոփքը, իր բնութեան ընդակից տարրեր գտնելով մեր մէջ, կը բերերի և չի ըթեր զմեզ. Կը բազզը բարեքի բարեզործ վարքի՝ ներզամման վերաբերմանքի եւ աստուածային զանարերութեան և սիրոյ անուշանութեամբ ինկուած է մեր կեանքը:

Հակառակ ուզգութեան վրայ լարուած որ և է կենցաղ պատկերն ու պատղն է սիրափ խօսւարին, որուն ամէնէն ամօթալի ձնունդներն են անբարութիւնը և ընչարազցութիւնը, այսինքն անձին անմիտ վատուամը և դոյից անիմաստ խնայումը, որոնցմով մարդ մէկ կողմէն ինչքն իր մէջ կը չնչէ բարութեան ոյժը և միւս կողմէն

իր շուրջը կը չէզօքացնէ ուրիշներուն բարեբաւելու բոլոր միջցները:

Այսովիսի կեանքը մը սակայն վայելուչ է կուապաշա հոգիներուն միայն, որոնց կրօնքը կը հիմնուի մամնայի ձառայութեան եւ սահմարձակ բարքի անմնատրութեան վրայ: Քրիստոնեան պէտք է յիշէ թէ ինքը որդի է լուսոյ, այսինքն աստուածային այն զօրութեան, որ մարդուններքին արամազրութիւնները դէպի բարութիւն, անոր գործերը դէպի արզարութիւն և համազութիւնները գէպի ճշմարտութիւն կ'ուզգէ միշտ:

Խաւարը, սիրափն խաւարը, որ մեղքին մոայլն է, ասերծ և ամեւէ կեանքին բաւնն է. ու Աւետարանը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ ուժգին և քազզը այն հրաւերը, որ կը ձկտի մարդուն բարյական էւրիւնը արթնցնել և վիր կանգնեցնել մեռն լութեան այդ վիճակէն եւ կենագործել զայն Քրիստոսի հաւատքին լուսատու զօրութեամբը:

Պամիր:

Թ. Ե. Դ.

Հ Ա Տ Ա Տ Ա Տ Ա

Հովին յամձնած իր ծամիմ զանուրենքն
Այն զոյցը ու խարժաշ ովկոյզներուն մէջ,
Այն արծար զրուուիլ կարծու կ'ըսկը—
Դոյի սարտուով. մանուկներ, այո՛...

Այո՛... փոքրիկներ...

Եւ այն մանուկներ կը փետուին են
Երեմին ուրախ զրւար կանչեառով
Դըլուին ու վրտիս դրդորուն ձնուին,
Որոնք ունիկին միայն կենդանի
Այն այո՛ն խեղճուկ:

Այո՛, միխան, մի՛շ այո, ամեկիւն՛ն
Կրակին, զանոյշին անշոյ ու խնարն.
Այո՛, արցունիի անին մի փղալիման,
Անին արօրին համար. ներեցէ,

Հա՛, այո՛.. կ'ուզեմ...

ՅԻՒՀԱՆՆԵՍ ՊԱՄԿՈՒԻ

Այո՛, հաւ յովին հիւանդ մանուկին
Անկողինեկին... Մահը կը դիմէր,
Մահը հոն ներկայ պըսակի մը մէջ.
Դոդդոցուն զըլուիր ծեր համիին
կ'ըսկը հա՛, այո՛:

Այո՛, միշտ, այո՛, միայն. զիշեմերէ
Ամենին երկայն ու խոր: Կը շարեր
Ամեկինն մը սե՛ւ Մահը՝ ողբումներն
երը կ'ընդհակին... կար այն դրդորուն
Այո՛ն... այն այոն

Անկողինին մօս... Եւ այո, համի՛ն
Ուստ, զայն աստ Մահը, և բոլորց
Որ մանկին ապրի: Գոդրիկ սարտուով
Երկրնցըները այն արծար զըլուիմ
Համա հուսկ այոն:

Թրզմ. ՆԵՍԻՐ

ՈՒՂՂԱԼԻ

Անոնի մէջ (Թիւ 1, էջ 5) Կեսարի բարգմանած ՏԱՐԻՒԱՐԾ ներուամիկին եւելուր ամ եւերող սոզը պիտի ըլլայ:

«Եւ յետոյ երը բու մարմինովի հազուեցայ,